

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.,
po pošti prejemam
1 glđ. 24 kr.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo.

Vsakemu svoje! Izdajatelju „Mira“.

Leto VII.

V Celovcu 10. maja 1888.

Št. 9.

Učni minister za slovenske šole.

Kakor Korošcem, tako se urivajo tudi slovenskim Štajercem nemške šole. Rodoljubni Štajerci so bili zavolj tega zelo žalostni, ker so videli, da se otroci pri takem poduku nič ne naučijo. Čela dolga in draga šola je brez prave koristi. Zato so se slovenski Štajerci leto za letom pritoževali čez te šole, pa vse je bilo zastoj. Nasprotno je štajerski deželni šolski svet vedno huje tiščal na nemščino in ukazal je, naj se nemščina začne podučevati že z drugim šolskim letom. Šmarska občina pri Celju pa se je zoper ta ukaz pritožila celo do učnega ministerstva. Zdaj so dobili odgovor, in ta je za Slovence prav vesel. Učni minister je zavrgel ukaz deželnega šolskega sveta štajerskega in izrekel, da se slovenski otroci po členu 19. drž. osn. postav. ne smejo siliti, da bi se nemški učili. Rekel je, da se sme nemščina učiti le kot neobvezni predmet in sicer le za tiste otroke, katerih stariši to želijo. Tudi se sme poduk v nemščini še le s četrtim šolskim letom začeti. To je pač ukaz, kakoršnega smo si že dolgo želeli. Ker je g. minister pl. Gautsch tudi v drugih rečeh tako nepremakljiv, zato smemo upati, da tudi tega ukaza ne bo preklical, in da bo na druge podobne pritožbe enako odločil. Zdaj bojo slovenske občine na Štajerskem že vedele, kaj jim je storiti, da dobijo slovenske šole. **Pa to je posebno imenitno tudi za nas Korošce;** saj je znano, da se v naših šolah še huje nemškutari, kakor na Štajerskem. Tiste občine, ki so v naših rokah, naj zdaj brez zamude uložijo prošnje na okrajni šolski svet, v katerih naj se pritožijo zoper usiljevanje nemškega poduka. Kakor hitro dobijo odgovor, naj ga nam brž naznanijo, da jim povemo, kaj jim je storiti, da pojde pritožba naprej. Ako namreč okrajni šolski svet (v Velikovcu, ali v Celovcu, ali v Beljaku, ali v Šmohoru) našim željam ne ustreže, pritožiti se nam je na deželni šolski svet, in če tudi ta ne dá povoljnega odgovora, obrniti se nam je do ministerstva. Čas pritožbe se pa ne sme zamuditi, sicer je treba spet iz novega začeti s pritožbo. Zato opozarjamo rodoljube na deželi, naj te imenitne reči nikakor ne zavlačujejo. Mislimo, da bo na Koroškem tista pravica veljala, kakor na Štajerskem, in kar je g. pl. Gautsch dovolil Šmarčanom, vendar ne more odbiti Rožanom, ali Podjunčanom, ali Zilanom. Kako se slovenščini v Koroških šolah godi in kako ljubezen imajo učitelji do našega jezika, to popisuje nek dopisnik iz No-

trajnskega v ljubljanskem listu „Slovenski Narod“ tako-le:

„Bil sem na Koroškem, na meji nemški, a v čisto slovenski občini. Ne malo sem se čudil, da so vsi z nekim ponosom poudarjali, da so Slovenci. Prepričal sem se tudi, da kljubu vsemu zatiranju, vendar ljubijo svoj materni jezik, ktereга sicer lepo ne govore, ker besede močno krajšajo. Ali ta napaka, bi se dala kmalu popraviti, ako bi se mladina v šolah pravilno poučevala. Sešel sem se z učiteljem, med razgovorom opazil sem takoj, da gospodu, kateri se je za dokaj modrega štel, ne bije srce za svoj mili narod. Bil je namreč Slovenec, slovenščino je pa takó lomil in kvaril, da je bilo joj; pravo regimentsšpraho je žlobudral, a najraje je pa po nemščini segal. Vprašal sem ga, je li naročen na kak slovenski časopis, a dobil za odgovor, da ne in zakaj da ne, čujte! ker on nove slovenščine, kakoršno izdelujejo v Ljubljani, ne razumi. Začuden ga nadalje vprašam, kako da podučuje deco v šoli, ktera je zgolj slovenskega rodu. In kaj mi na to odvrne? Tu so sami Bindšarji, kateri slovenskega jezika ne umejo. Pri njih je le nemški pouk, kar odločno zahtevajo in to po pravici njih predpostavljani.“

Kdo so pa tisti „predpostavljani“, ki boja „odločno“ zahtevajo nemški poduk? Le nekaj nemškutarjev v Celovski okolici je takih, ker so že davno zatajili svoj slovenski rod in nemajo iskricе ljubezni do našega jezika. Veliko več jim je za prijateljstvo nekterih Celovških kričačev. Njim se pridružujejo taki Nemci, ki so privandrali iz Nemčije in kupili kako posestvo sredi Slovencev. Naš Slovenec je dobra duša, takega tujsca spoštuje in ga voli še v občinski zastop. Hvalo pa najde tako, da ta Nемеc potem v imenu slovenskih sosedov glasuje za nemško šolo in podpira „nemški šulferaju“ in vse take reči, ki so namenjene, izpodriniti slovensko besedo. Pa teh ljudi ni prav dosti; velika večina koroških Slovencev je narodna in tirja slovenske šole. Vendar se leta na leta v svet trobi in laže, da koroški Slovenci sami tirjajo nemške šole. Slovenci, postavite te ljudi na laž! Pa ne samo v kakem časniku, ali v domačem krogu, ampak na Dunaj pred slavno vlado, pred naučnega ministra morajo priti naše pritožbe in prošnje za slovensko šolo, da ministra ne bojo mogli dalje slepiti, in da bo sam videl in bral, da koroški Slovenci hočejo slovensko, ne pa nemško šolo. Grabštanj, Žrelec, Vetrinjski Klošter, Št. Tomaž, Porače in še nekaj takih občin, ki so v nemškutarjskih rokah, naj govorijo same za sebe, one pa nemajo pravice, govoriti v imenu vseh

koroških Slovencev. Do zdaj se je tako godilo. Kar so rekle te liberalno-nemškutarske občine, to se je na Dunaj in drugam raztrobilo kot pravi glas koroških Slovencev. Te prevare mora biti enkrat konec! Zdaj je vrsta na vas drugih Korošcih, da se tudi oglasite. Narodni Rožani in Podjunčani, Zilani in Kanalčani, ne pustite, da bi samo Celovška okolica govorila v imenu vseh koroških Slovencev, povejte sami, kakošne šole da hočete, naučeno ministerstvo se bo gotovo oziralo tudi na vaše želje, kakor je to storilo zdaj na Štajerskem.

Kako je govoril poslanec Klun o Koroških šolah.

Slovenski poslanec Klun, ljubljanski korar in zastopnik ljubljanske okolice v državnem zboru, je dne 1. majnika t. l. poldrugo uro govoril za slovenske šole. Očital je ministru Gautschu, da se nič ne ozira ne na pritožbe slovenskega ljudstva in slovenskih poslancev, ne na sklepe državnega zbora. Govoril je za to, naj se ohranijo latinske šole v Kranju, in na latinskih šolah v Mariboru, v Celju, v Gorici in v Trstu naj se slovenski mladenči posebej podučujejo v slovenskem jeziku, da jim ne bo treba nemški znati, prej ko stopijo v latinske šole, saj se tega potem lahko naučijo. Potem pa je govoril o naših ljudskih šolah — in — kakor beremo v Dunajskem listu „Vaterland“ — v jedru povedal blizu to-le:

„Kaj hočem reči še le o Koroških šolah? Tam stiskajo Slovence še zmirom tako, kakor sem lani tukaj povedal. G. deželni predsednik Koroški je v deželnem zboru leta 1883 obljubil, da hoče skrbeti za to, da se bojo slovenski otroci vsaj brati, pisati in moliti učili v svojem jeziku. Te obljube pa ni spolnil. Slovenski otroci v svojem jeziku ne znajo brati, še menj pa pisati. Tega se tudi ne morejo naučiti, ker je dosti učiteljev, ki ne znajo besedice slovenske. (Grof Lažanski zakliče vmes: „To je sramota!“) Če se pa najde kak učitelj, ki ima kaj ljubezni do slovenščine, ga deželna šolska oblast prestavi v nemško stran, da spozna, kak greh je to, če učitelj ljubi svoj rod. (Grof Lažanski: „To je absolutno gospodarstvo.“) Koroški poslanec Ghon pa zakliče: „To ni res!“ Ako se mi to očita, da ne govorim resnice, povem samo to, da vse lahko z uradnimi pismi dokažem. Otroci še slovenski moliti ne znajo. Kateheti se pritožujejo na škofijstvo, da ne morejo podučevati krščanskega nauka, ker otroci ne znajo slovenski brati. Že v prvem letu se namreč z nemškim podukom začne, ker pa otroci slovenskega katekizma brati ne znajo, se tudi iz njega nič učiti ne morejo. („Čujte, čujte!“ na desni.) Katehetom so rekli, naj se pritožijo, oni so se pritožili, pa nič ni izdalo. Enega, ki se je pritožil, je deželno predsedništvo pri škofu očrnilo, da je hujskač. („Čujte, čujte!“ na desni. Poslanec Rus: „Saj škofijstvo tega tako ne verjame.“) Drugim se je spet reklo: „Če otroci ne znajo brati slovenskega katekizma, naj se jim pa dá drug katekizem, ktereга bojo brati znali.“ (Smeh in „čujte!“-klici na desni.) Ali pa otroci tudi kaj zastopijo, zato se deželni šolski svet ne zmeni. Za to se skrbi, da se v maternem jeziku

podučujejo nemški kaznjenci (zanikerni ljudje v posilnih delavnicah), ktere je treba poštenemu življenju in delu še le privaditi; slovenski otroci pa niso toliko vredni, ki so, kakor nemški, veselje svojih starišev, cvet in up države in nje prihodnja podpora. („Čujte! prav dobro!“ na desni. Poslanec Ghon: „To je vse pretirano!“ Grof Lažanski: „Bomo videli!“) To vse lahko s pismi dokažem. Toda tudi koroškemu deželnemu šolskemu совету hočem pravičen biti. On je katehetom dovolil, da smejo otroke po končanih šolskih urah podučevati v krščanskem nauku, ako jim krajni šolski svet to dovoli. („Čujte! čujte!“ na desni.) Kjer pa nemški liberalci ves kraj strahujejo, tam tega dovoljenja ne bo dobil. V nekem kraju, kjer je večina ljudstva sestavljena iz slovenskih delavcev, je fužinski vodja poklical stariše k sebi in jih prašal, kako naj se v šoli podučuje krščanski nauk? Odgovorili so čisto pametno: „Tako, kakor mi doma molimo.“ Na to jim vodja odgovori: „Potem pojdite pa k župniku in kaplanu, naj vas ona dva redita!“ (Grof Lažanski: „To je liberalno!“) Stariši so se prestrašili in so rekli, naj oskrbnik naredi, kakor hoče. Na to je dobil duhovnik ukaz, naj krščanski nauk podučuje po nemški. Med tem pa, ko se slovenski mladini brez usmiljenja odreka in jemlje poduk v maternem jeziku, skrbijo na vso moč za to, da bi ja kak nemški otrok ne bil prisiljen, naučiti se kaj slovenskega. Deželnemu šolskemu совету se je sporočilo, da je neka šola, kjer je večina slovenskih, pa le malo nemških otrok, in da se krščanski nauk uči v slovenskem jeziku. Brž se je deželni šolski svet pritožil in škofu pisal, da nemški otroci ne zastopijo slovenskega poduka in da se naj podučujejo v maternem, nemškem jeziku, ker drugače jim je šola za nič. To je že prav in lepo; pa zakaj se šolska oblast ne potegne ravno tako za slovenske otroke, kakor za nemške? (Poslanec Salašek: „Slovence štejejo za nižjo vrsto ljudi!“) V neki šoli na slovenski strani je bilo le osem nemških otrok, in prišla je pritožba, da se morajo krščanskega nauka učiti s slovenskimi otroci po slovenski. Brž je prišel ukaz, naj se nemški otroci podučujejo po nemški. Duhovna oblast je pa to reč preiskala in se prepričala, da so se nemški otroci vedno po nemški podučevali, da je bila toraj pritožba nepotrebna. V tistem času pa, ko se je okrajni šolski svet tako živo potegnul za nemški poduk nemških otrok, je čisto pozabil vso pravičnost do slovenskih otrok in je predlagal, naj se v tretjem in četrtem razredu podučujejo v krščanskem nauku po nemški. Zavolj osem nemških otrok naj bi se vsi slovenski otroci po nemški učili! Kako bi vpili judovski časniki, ko bi se zavolj osem slovenskih otrok morali vsi otroci kake nemške srenje učiti po slovenski! Pa to ni bilo samo tukaj tako, po vsem Koroškem se vidi, da šolska oblast Slovencev čisto nič ne obraja, da so pri njej brez vse pravice, in da jih vsak lahko draži in žali, kdor ima le čas in veselje za to. („Oho!“ na levi. Poslanec Ghon: „To je pretirano!“ Poslanec Herold: „Zakaj jim usiljujete nemščino? To je sramota za poštene ljudi!“ „Res je!“ na desni.) Jaz bom vse dokazal. Enkrat pravijo, da nimajo slovenskih bukev, kakor bi bilo tako težko, priskrbeti slovenskih bukev! Drugokrat spet pravijo, da so šole že 60 let nemške,

toraj naj nemške ostanejo še zanaprej. Ali se mar stara krivica ne sme nikoli več popraviti? Spet drugokrat se je na prošnjo za slovensko šolo odgovorilo, da slovenski stariši tega nočejo. Če pa stariši za to prosijo, odgovorijo, da se je krajni šolski svet ali pa občina izrekla za nemško šolo. Tako se vrtijo šolske oblasti na Koroškem v večnem kolobaru: zoper stariše pokličejo občine, zoper občine pa stariše ali krajne šolske sovete na pomoč. Če se pa prigodi, da so stariši, občina in krajni šolski svet enih misli (poslanec Steinwender: „Kje je to bilo?“ Klici na desni: „Pustite ga govoriti!“), potem še vse nič ne pomaga, slovenska šola se odbije. Včasih zaukažejo pa še preiskavo in poprašujejo, kdo se je predrznil, tako prošnjo spisati in kdo je podpise nabiral? (Graf Lažanski: „To je turška vlada!“ Poslanec Steinwender: „Kje pa je to bilo?“ Poslanec Klun: „Vse s pismi dokažem!“ Poslanci na levi: „Dokažite!“ Poslanec Tonkli: „Mir! ali ste vi omikani?“ Poslanec Steinwender: „Bodite pri miru, gospod dr. Tonkli!“ Poslanec dr. Rus: „Tonkli nas ne bo omike učil. On sam zmirom vmes govori.“ Poslanec dr. Tonkli: „Mi vas pustimo zmirom govoriti, kar hočete.“ Poslanec Salašek: „Še Dumreicherja smo mirno poslušali.“) Poslanec Klun govori naprej: „Iz tega boste spoznali, da ni res, kar je rekel poslanec Dumreicher, da se v Avstriji različnim narodom režejo preveliki kosi. Še v Bosni imajo več pravice, kakor mi v južnih deželah; tam se slovenski jezik bolj spoštuje. (Klici na desni: „Res je!“ na levi: „Sami plačujejo!“) Lahko boste toraj gospodje razumeli, zakaj so Slovenci nezadovoljni, tembolj, ker vidijo, da so vse njih pritožbe zastoj. Že je leto preteklo, kar so se proti nemški šoli pritožile občine Bilčoves in Št. Jakob, pa še zdaj nemajo odgovora. Tako se tudi naprej ne morejo pritožiti na državno sodišče. Gospod minister ima za nas zmirom lepe besede, pa jih ne izpolni. Zatoraj toliko časa ne verjamemo njegovim obljubam, dokler jim poroštva za nje ne dá bolj zanesljiv porok, kakor je g. naučni minister.“ — Ko je govornik končal, razlegalo se je gromovito pohvalno ploskanje po dvorani. „Slovenčev“ dopisnik iz Dunaja dostavlja: „Minister Gautsch sedel je na ministerskem sedežu in pazljivo poslušal razpravo, ki je obsegala hude obtožbe zoper naučno ministerstvo. Spreminjale so ga vse barve, ker je govornik naševal zgolj dogodke in proti koncu bil je bled ko stena.“ Verjamemo! Slovenski narod, zlasti pa mi koroški Slovenci smo večečast. gosp. poslancu, kanoniku Klunu, za moško besedo ob pravem času in na pravem mestu prisrčno hvaležni. Slava in hvala njemu in njegovim sotrudnikom!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slava gospodu poslancu Klunu!) Pri razpravi o proračunu naučnega ministerstva se je poslanec Klun s krepkimi besedami potegoval za pravice koroških Slovencev ter je na podlagi uradnih pisem dokazal, koliko krivice trpijo koroški Slovenci posebno zastran podučnega jezika v šoli. Posnetek tega imenitnega govora, ki je iznenadil ne samo ministra Gautscha, ampak tudi vse poslance, da so kar strmeli, po-

damo našim bralcem v današnjem listu. Gosp. poslanec Klun si je zaslužil s tem hvaležnost vseh koroških Slovencev. Celovski Slovenci so mu poslali v imenu koroških Slovencev sledeči brzojav:

Prejmite našo najprisrčnejšo zahvalo za Vaše možato potezanje v državnem zboru. Koroški Slovenci ostanejo Vam in Vašim gospodom tovarišem za to ljubav na veke hvaležni. Bog blagoslovi Vaše delovanje! Prosim Vas, potezajte se še v bodoče za naše po postavi nam zagotovljene pravice; ne zapustite nas in podpirajte nas tudi nadalje v borbi za obstanek, napredek in naše najdražje svetinje! Živeli slovenski poslanci! Slava Vam tisočera!

*Celovski Slovenci
v imenu vseh koroških Slovencev.*

Iz Apač. (Naša podružnica je osnovana.) Dne 29. aprila zbralo se nas je veliko številno posestnikov iz Apač, Galicije, Sel in Šmarjete, da smo si napravili lastno podružnico sv. Cirila in Metoda. Do zdaj se jih je upisalo že 80 družabnikov. Za naš gorati in raztreseni kraj je to lepo število, za kar je posebno hvalo zaslužil pooblaščenec g. Božič, ki si je za to reč dosti prizadeval. V odbor so izvoljeni g. Božič za načelnika, g. Stečnik za blagajnika in g. Buti za tajnika, pa še trije namestniki. Vse bi bilo šlo v lepem redu, ako bi ne bila začela dva učitelja iz Galicije, **nadučitelj Kusternik in podučitelj Staudacher**, zoper ktere se bode vložila tožba, prav nesramno razgrajati in sitnosti pretresati, da je bilo že grdo videti. Dobro, da so bili kmetje bolj pametni. Povabil ju menda nihče ni; toraj bi se smele takim koj iz začetka že duri pokazati. In to hočejo biti učeniki naše mladine, ki imajo sami tako malo omike! V Galiciji imamo nektare nasprotnike, ker so jim liberalci (menda Grabštanjski) glave zmešali. Pa to se bo že skadilo, in potem bojo tudi Galicijani k nam pristopili.

Iz Plešivca. (Prvi občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda.) Dan 4. marca t. l., ko smo osnovali podružnico sv. Cirila in Metoda za Kotmaroves, nam je sicer pokazal, da je nas Slovencev prav mnogo, pa dvomili smo o njih vstrajnosti, in nas je skrbelo, kaj bo s prvim občnim zborom naše podružnice. Pa hvala Bogu, ta skrb je bila nepotrebna. Zborovanje, ki se je vršilo 29. aprila t. l., je bilo sijajno, velikansko! Počastilo je našo podružnico mnogo odličnih gosp. rodoljubov iz Medborovnice, Borovelj, Svetne vesi in Šent-Janža, poleg mnogoštevilno zbranih čast. društvenikov — iz Kotmarevesi, Bilčovsa, iz Hodiš in Žihpolj. Zborovanje je otvoril s pozdravom do pričujočih časni prvomestnik gosp. Matija Prosekar. Gosp. Toma Koban prečita med splošnim odobravanjem „Mirov“ članek „verska šola in koroški bauernbund“. V odbor so izvoljeni: g. Matija Prosekar za prvomestnika in Toma Koban za namestnika; Janez Štih za blagajnika, za njegova namestnika Janez Jesenko in Miha Robas; Val. Štangl za tajnika, Miha Pak za namestnika.

Deklamacije vršile so se v lepem redu. Predlog, naj se napravi tekoče leto zborovanje v Hodišah,

je bil enoglasno sprejet in preč. gosp. farni oskrbnik Žihpoljski, Ignacij Robas, priporočal je omenjeno zborovanje v oskrb posebnogosp. rodoljubom v Hodišah. Izgredov ali neredov ni bilo nobenih. Zbranega ljudstva mnogo več kot pri osnovalnem zboru. Udov šteje naša podružnica 167. Denarjev se je nabralo nad 60 gld.

Od Zile. (Zabavni shod na Vratah in beljaška „Urša.“) Beljaška „Urša“ ali po domače „Deutsche allgemaine Zeitung“ je zaradi priobčenih laži že tolikokrat po dolgem svojem jeziku dobila, da se mora vsak pameten človek res čuditi, da se Foresti in pajdaši ne sramujejo, marveč podobno jeznim ženicam vedno znova jezik brusijo in se lažejo. Tako n. pr. prinaša teta „Urša“ v števil. od dne 29. aprila t. l. dopis iz Vrat, v katerem med drugim stoji: „Hiebei (t. j. na shodu) hielt Herr Pfarrer Lutmann eine Rede über das Concubinat und bediente sich hiebei derartiger unflätiger Ausdrücke, dass sich ein Bauer mit seinem 16jährigen Sohne entfernte und seine Entrüstung in einem anderen Gasthause zum Ausdruck brachte. Auch der Verzehrungssteuer-Bestellte Herr Kandut hat eine geharnischte Rede gehalten“ itd. — Teta „Urša“, Vaš dopisnik mora res daljša ušesa imeti, kakor je Vaš hudoben jezik, da je celo na Bistrico slišal to, česar na Vratih ne g. Lutman ne nikdo drugi ni govoril. Vsi pričujoči lahko pričajo, da divjega zakona nikdo še omenil ni, še manj pa o njem govoril. Prav tako g. Kandut ni imel nikake „geharnischte Rede“, temveč je pričujoče goste samo s svojimi dovtipi in napitnicami prav dobro razveseljeval. In brž ga ovajate slavnemu deželnemu odboru. Ali ne veste, kako priznanje zasluži uboren denuncijant? Pravite, da smo kljub oblastveni prepovedi zbor imeli. Pa zopet pokazete svojo nevednost ali pa hudobnost. Nevedni ste, ako menite, da bi morali za zabavni shod v gostilnici oblastveno dovoljenje imeti; ker kažete, da ne poznate § 5. postave od dne 15. nov. 1867 števil. 135. Hudobni pa ste, ako hočete ta zabavni shod svobodnih avstrijskih državljanov kot zbor podružnice sv. Cirila in Metoda denuncirati. Teta „Urša“, prosim, dokažite to, kar trdite, ali pa držite jezik za zobmi, kar Vam nikakor ne bode na škodo. Vaši „častilci“ pravijo, da so liberalni. Ker pa niso mogli krčmarja prisiliti, da bi nam hišo odpovedal, poslali so kadija in muftija v Beljak, ki sta tam rekla, da, ako se zbor ne prepove, izgredi nastanejo, se ve, da ne od naše strani, ampak po njih „vpijočih derviših“. Obžalujemo, da pravi liberalci takih ljudi iz svojih ust ne izpljujejo, ker v čast jim nikakor ne morejo biti. — Prav po domače in prav dobro se nas je petdeset narodnjakov 22. aprila na Vratih kratkočasilo pri kozarcu dobrega vina, med petjem, govori in napitnicami, da je čas prehitro pretekel. Nasprotniki pa so bili med tem na Bistrici na zboru kmetijske podružnice. Potem so lovili ude za judovsko-nemški „šulferajn“, pa prav malo so jih vjeli, dasi so limanice stavili in velikanske mreže metali. Tako so n. pr. enemu udu kmetijske podružnice dali podpisati list, rekoč, da je zapisnik volitve v predstojništvo imenovane podružnice, namesto tega pa je bila pola za „šulferajn“. Če to ni „Bauerufängerei“, potem ne vemo, kaj ta beseda pomeni. Ali vas ni sram, da se

tako nesramno obnašate? Pa saj pri vas velja geslo: „namen posvečuje pripomočke“, naj bodo še tako podli. — Ko smo imeli osnovalni zbor, so nam sklicatelja prav za tisti dan v Beljak na komisijo poklicali. Dne prvega obč. zbora je očka župan na Bistrico komisijo sklical; 22. aprila so imeli zbor kmetijske podružnice, morebiti da bi kterega od Vrat zadržali. Zato smo prav radovedni, kaj si zvite glavice za 13. maja izmislijo, ko bomo na Bistrici zborovali. Naj počnejo kar hočejo, nič nam ne bodo mogli škoditi, ker ljudje vedno bolje znajo razločevati med prijatelji in volkovi v ovčji obleki, dasi ne nosijo slovenskega zilanskega kožuha, ker ta je samo za „ta gmajn folk“, ne pa za razsvetljene naprednjake v liberalnem smislu.

Iz Št. Mihela. (Svoji k svojim!) Ustanovni zbor podružnice za Pliberk in okolico v Šmihelu, ki se je s tako sijajnim vspehom dovršil, je nemčurje ne samo v Pliberku, ampak tudi daleč okoli tako razjaril in razburil, da je res vredno, še malo o njihovem obnašanju spregovoriti. V Pliberku kmeti po gostilnah in na cesti niso varni napadov kakega nemčurskega kričača, ki mu v glavo ubija, kakšna neumnost in sramota se je velikonočni pondeljek v Šmihelu napravila; da še celo v c. k. uradnih lah se spravljajo na ubogega kmeta, ki težko pridelane kraječarje tje nosi. — Od Pliberčanov drugokrat več. Poglejmo malo v okolico! En kmet se pelje v Celovec, kar pride čez njega s „Fr. St.“ v rokah posili-nemec in mu žuga, da bo kar poginil, če bo s Slovenci držal, ker med Slovenci in brez nemščine ne more kaj kupiti ali pa prodati. V Črni in Mižici se ravno tako repenčijo tisti imenitniki. Ti so se pa spravili na Jožefa Krauta, predsednika naše podružnice, ki je do zdaj tje moko pošiljal. Prvo nedeljo po ustanovnem zboru, o katerem so njim seveda svoje laži prinesle „Fr. St.“, so se spravili na njega kar skupno in ga mislili zastrašiti, da bi predsedništvo odložil, grozeči mu, da ne kupijo betvice moke od njega. Komaj to zve nemškutarska glava v Mižici, ktere pošteni slovenski oče besedice nemške ne zna, hitro leti v Črno k „ferajnu“ moko ponujat, da bi združen še z enim somišljenikom spodrinil Slovenca, ki se ni dal v kozji rog ugnati, ampak je ostal trden in zvest svojej svetej stvari. To, dragi Slovenci, poroča se vam, da vsaj v pravi podobi vidite svoje najhujše nasprotnike, ki vas hočejo duševno in gmočno uničiti. Učite se iz tega tudi to: Spoštujte in podpirajte samo poštene ljudi, bodi si Slovence ali mirne Nemce, ne pa take breznačajnike, ki se sramujejo svoje od očetov podedovane vere, zasmehujejo svoj materni jezik in postanejo nasprotniki svojega lastnega rodu, lastne krvi. Kupujte in prodajajte in hodite v gostilne k zavednemu Slovencu, ali poštenemu Nemcu, ki spoštuje vaš jezik in vero, in varujte ter ogibajte se človeka, ki vaše najdražje svetinje z nogami tepta! Svoji k svojim! Nemec naj ostane Nemec, Slovenec pa Slovenec, kajti: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tučjevi peti!“

Iz Dol. Dravograda. (Naša posojilnica osnovana.) Srečno smo premagali vse zapreke in ustanovili hranilnico in posojilnico. Zahvalimo se „zvezi slov. posojilnic“ za njeno pomoč, posebno pa našemu kaplanu č. g. Rousu, ki je vzel vse delo in vso agitacijo za to potrebno reč na svoje

rame. S kakimi težavami se je imel boriti, se vidi iz tega, da ga je v Guštanji celo žandar prijel. Ko ga g. Rous praša, kako pravico da ima do njega, rekel je žandar: „Vi delate proti nemškemu šulferajnu!“ Tukaj se sme prašati, ali so c. k. žandarji služabniki države, ali služabniki nemškega šulferajna. Nemški šulferajnu je res postavno dovoljen, pa tudi snovanje posojilnic je postavno dovoljeno. C. k. žandarji niso postavljeni samo za varuhe nemškemu šulferajnu, ampak vsem državljanom in vsem postavno dovoljenim društvom, torej tudi slovenskim posojilnicam! Toda zadosti o tem! V odbor posojilnice so izvoljeni: g. Karol Rous za predsednika, za odbornike pa gospodje: France Kogelnik p. d. Klančnik, veleposestnik na Tolstem Vrh; Janez Brezovnik, župan na Seljah; Janez Fašink p. d. Brezovnik, posestnik v Dol. Dravogradu; Jože Kure p. d. Urko, posestnik na Viču; Anton Mučovnik, posestnik v Guštanji; Viktor Streit p. d. Kučij, veleposestnik v Št. Lovrencu. Za preglednika računov: Jakob Papler, provizor v Strojni, in Jur Šuler p. d. Bogatec, veleposestnik na Kozjem Vrh. Zadržnikov je do zdaj 41, katerih skupno premoženje je vredno nad eden milijon rajniš. Denar je torej v posojilnici ravno tako ali še bolj varen, kakor v kateri koli hranilnici. Gosp. Rous bo pa skrbel, da pristopijo še ostali posestniki v občinah Dravograd, Tolsti Vrh, Guštanj in Libeliče. — Zaradi Cirilove podružnice v Tolstem Vrh so liberalci in nemškutarji vsi zmešani in ne vejo, kako bi stvar zadržali. Naši kmetje se jim pa smeji.

Iz koroško-štajerske meje. (Varujmo svoje pravice!) V zadnjem „Miru“ brali smo, da je c. k. okrajno glavarstvo v Beljaku prepovedalo shod podružnice za Ziljsko Bistrico. Ne vemo sicer, da li se je podružnica pritožila proti tej prepovedi ali ne. Dotično načelnštvo naj spet skliče zbor in ga c. k. okrajnemu glavarstvu naznani, potem se pa naj pritoži proti novi prepovedi na c. k. deželno predsedništvo, in ako to nič ne pomaga, na ministerstvo in dalje na upravno sodišče. Pred dvema letoma odkril se je nemškega pesnika spomenik v beli Ljubljani; ker se je vlada bala neredov od slovenske strani, poklicala je več kot sto žandarjev in policajev, da so pazili na red in varovali Nemce. Enaka pravica mora biti za vse. Ako se okrajno glavarstvo boji nemirov in nereda, naj pošlje žandarje, da bodo skrbeli za red; pa prepovedati se vendar ne sme zborovanje postavno dovoljenemu društvu zaradi nekaterih ne vrednih kričačev. Kedar ima nemško šolsko društvo zborovanje v slovenskih krajih, zakaj pa takrat nevarnosti ni za Nemce? morda, ker smo mi mirni in ne poznamo surove, sile, ka-li? Varujmo svoje pravice!

Kaj dela politika.

Vojni strah se je nekoliko polegel, čeravno stoji še zmirom 300.000 Rusov na meji. Bolni nemški cesar se menda ne bo rad vojskoval, rajši bo Rusu dovolil, da zasede Bolgarijo. — Kmečki punt v Rumuniji je skoro že zadušen. — Grki so se začeli po robu postavljati in se s Turki prepirati. Morda jim je Rusija obljubila pomoč. — Laški minister Crispi sv. Očetu pa-

pežu še največ nasprotuje. Zdaj hoče celo procesije prepovedati. Liberalci imajo z njim svoje veselje; pa nobeden ne ve, kaj še prihodnost prinese. — Francoski republikanci imajo velik strah pred generalom Boulangerjem, kateri je zdaj voljen za poslanca. Imajo ga na sumu, da hoče prekucniti republiko in poklicati spet cesarja, ali pa samega sebe proglasiti za cesarja. Veliko je pa Francozov, ki ne marajo za sedanjo vlado in za republiko, ter bi rajši imeli poštenega moža za kralja in cesarja. Boulangerja imajo še za to radi, ker upajo, da bo on Nemce premagal in zgubljene dežele nazaj pridobil. Na Francoskem, kakor na Nemškem je vse od danes do jutri. Bomo videli, kako se stvari obrnejo. Sicer pa vedimo, da človek obrača, Bog pa obrne. — V našem državnem zboru je zdaj veliko prepira. Slovenski poslanci gg. Klun, Gregorec in Šuklje so prav možato govorili za slovenske pravice. Pa tudi drugi poslanci, češki in nemški, so učnega ministra Gautscha tako trdo prijemali, da je hotelo odstopiti že celo ministerstvo. Zdaj se je vihar nekoliko polegel, ker je Gautsch nekaj odjenjal. Nas koroške Slovence veseli to, da je samo povdarjal, naj se v malih šolah podučuje v maternem jeziku. Pa od besede do dejanja je včasih dolga pot! Bomo videli, ali bo za nas kaj storil, ali ne?! — Koroški poslanec Steinwender je govoril za Bizmarka, kakor bi bili mi že v Nemčiji! — Sprejela se je postava, da se smejo vojaki, ki so tri leta že doslužili, še v četrtem letu poklicati pod orožje. — Zavoljo davka na špirit in žganje je veliko besedovanja. Nekteri poslanci hudo nasprotujejo. — Liechtensteinov šolski predlog pride menda že v kratkem v razpravo, da se izroči šolskemu odseku. Sklepalo se bo o njem komaj na zimo enkrat. Liberalci delajo proti njemu pa že zdaj silen hrup in veter; bojijo se za šolo, da bi se jim ne vzela iz rok, kar vsak pametni že davno želi.

Gospodarske stvari.

Poskušnje o sajenji sadnih dreves.

Umni sadjerejci vedó, da pregloboko vsajeno drevo ne raste; če ne vsahne v kratkem času, kar se mnogokrat zgodi, pa gotovo ne rodi obilo, niti ne daje dobrega sadú. Nek francoski sadjerejec je naredil v tem oziru naslednje poskušnje: Meseca novembra je izril iz svoje drevesnice šest enako razvitih hrušk; dve je vsadil enako globoko, kakor so bile vsajene v drevesnici, dve 16 centimetrov globlje in zadnji dve še 16 cm. niže. V naslednjih dveh letih pognali ste prvi dve krepke in dolge veje, vse druge pa so se le revno in šibko zarasle. Na to je ogrebel zemljo od globoko zasutih dreves do vrh korenice in je s to zemljo zasul uni dve drevesi, kateri ste bili dobro razviti. V naslednjih letih ste opešali ti drevesi in ste skoro nehali rasti, una drevesa pa, katerim se je odvzela pretežka odeja, so se začela krasno razvijati. Tako je še dalje zasipal in odgrinjal ista drevesa in vedno z enakim uspehom.

Te poskušnje dokazujejo pač jasno, da je mnogokrat krivo pregloboko zasajenje, da sadna drevesa ne rastejo, ali da pred časom vsihajo. „G. L.“

Brana koristi travnikom,

če jih vigredi prevlačimo. To delo se izvrstno izplača in noben kmetovalec bi ga ne smel opuščati. Z brano iztrebiš škodljivi mah, poravnaš krtine in mravljišča, prerežeš in odpreš tla, da jih lahko prešinjajo zrak, svetloba in gorkota. Pa tudi griva se poživi po tem delu in travnik se gosto zaraste. V obče se travniki preveč zanemarjajo, da si nam dajejo gotoveji in za živinorejo neobhodno potreben pridelek. To ni prav; skrbimo, da opravimo tudi na travnikih o pravem času vsa potrebna dela, med katerimi gotovo ni zadnje razumno prevlačenje z brano.

„G. L.“

Za poduk in kratek čas.

Andrej Einspielerjeve zdravice.

(Dalje.)

Zdravica slovenskim duhovnikom!

Bog pač lepo skerbi za nas ljudi. Postavil je duhovski stan in nam dal duhovnike, ki nas vodijo po potu večnega življenja. Oni učijo, molijo in darujejo sv. mešo za vse verne — žive in mrtve; to delajo duhovniki, zatorej slava duhovnikom! Pa človek ni samo stvarjen za nebesa, tudi na zemlji živi, tudi tu si mora kruh služiti. Tudi to ga učijo duhovniki, ker v šoli pomagajo učiti, ker ljudi opominjajo, naj bi živeli pametno, varčno in tako srečno; zatorej spet v drugo slava jim! Pa še nekaj delajo duhovniki, kar jim posebno služi v čast in slavo, kar bi imeli ljudje posebno visoko obrajtati in štirati. Tudi za prelubi in prelepi materini jezik, za slovenski jezik najbolj skrbijo in se poganjajo duhovniki. Veliko je gospodov, ki jih je rodila mati slovenska, ki so jih podpirale slovenske roke, ki jih živi slovenski kruh. Pa vse to pozabijo in zapustijo svoj slovenski narod — se ga sramujejo, ga sovražijo, preganjajo. Le duhovniki ostanejo zvesti svojemu narodu: oni se ne sramujejo slovenskega jezika, oni podpirajo slovenske šole, razširjajo slovenske bukve — duhovni ostanejo vselej Slovenci. Bog živi slovenske duhovnike!

Zdravica slovenskim učnikom.

Veliko stanov je na svetu; eden najiminitnejših je učiteljski stan. Najljubše, kar imata, izročita oče in mati učniku. Učenik dela potem, da izomika neotesane otroke, on nareja iz divjakov žlahtne drevesa. On pripravlja otroke za pametne in pridne delavce, poštene in verne kristjane, zveste cesarske podložnike in enkrat za večno srečne nebeščane. Ali to ni imenitno delo? Pa tudi kako težavno! Slabo je plačilo, sitno je delo in pečina je veliko. Posebno mora slovenski učenik veliko trpeti. Slabotni ljudje, ki mislijo, da so šole samo zato, da se otrok nekaj nemških besed nauči, da vsaj kaj pozabiti ima. Šola je zato, da se človek izomika in podučiti za svoje časne in večne potrebe: Nemec po nemško, Lah po laško, Madjar po madjarsko, Slovenec po slovensko. Bog daj nam takih učiteljev, ki to spoznajo in si prizadevajo, slovenske otroke po slovensko podučevati, sčasom jih bodo ljudje sami spoštovali. Bog živi slovenske učnike!

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Nekdo, ki ga je rad pil, se je zavolj svojega pijančevanja vedno prav lepo izgovarjal. Hodil je v krčmo neke vdove, ki je imela dobro vino, sicer pa živela v revščini, ker je bilo dosti otrok. Trdil je, da pije samo iz usmiljenja do te vdove, da se ona z otroci lažje preživi; darila pa si jej ne upa ponuditi, ker bi bila razžaljena. Včasih je pa rekel, da pije samo iz usmiljenja do Dolenjcev, ki bi svojega vina ne mogli prodati, ko bi ga nobeden ne pil. Enkrat je kupil sodček Istrijanca in je pravil, da se mu je ubogi Čič tako smilil, ko je vino ponujal, pa ga ni mogel spečati, da ga je nazadnje on iz usmiljenja kupil. Če mu kdo tega ni verjel, je bil zelo razžaljen.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Presvitli cesar je podaril požarni brambi v Svetnejvesi 80 gld. — Tukajšni državni pravdnik dr. Zechner dobil je ime in čast nadsodniškega svetovalca. — Utonil je 5 leten deček blizo Celovca pri Glinskem mostu na Št. Vidski cesti. Mater so deli v preiskavo, ker je na otroka premalo pazila. — Naše ponemčevalce hudo peče, da je učni minister dovolil občini Šmarje na Štajerskem slovensko šolo. Skerbi jih, da se bojo zdaj tudi Koroške občine začele oglašati. Želeti bi pač bilo! — Letos je kebrovo leto in se bo tega škodljivega mrčesa gotovo dosti pokazalo. Omeniti je treba, da plača gosposka za hektoliter kebrov 2 gld., za hektoliter kebrovih gosenic pa 10 gld. — Obesil se je v Celovcu nek vojaški begunec, ko so ga vjeli in obsodili, da mora dve leti dlje služiti. — Za poletni čas od 1. julija do 15. septembra upelje južna železnica na Koroškem spet brzovlake. — Goldinarji od l. 1866. so veljavni samo še do 30. junija t. l. — Račja kuga je umorila mnogo rakov v Vrbskem jezeru. — Metnitzovo posestvo „Krištofov dvor“ je kupil gosp. Guttmannsthal za 99.000 gld. — Pri Treibachu je graščinski oskrbnik nasadil drevored iz 500 sadnih dreves. Posnemanja vredno! — Na zadnjem „kmečkem shodu“ v Št. Vidu se je bojda veliko zabavljalo čez duhovnike, tako da je presedalo celo liberalnim kmetom okoli nemškega Št. Vida. S takim početjem se „bauernbund“ ne bo posebno prikupil našim kmetom. — Pri Švabeci so našli v Dravi blizo 50letnega utopljenca. Bil je neki čevljar iz Borovelj, ki je pri Humberškem mostu skočil v Dravo. — Nov veliki zvon so posvetili v Ukvah v kanalški dolini. Tehta 29 centov in velja 2700 gld. — Umrla sta v Celovcu gostilničarja Klein in Mart. Lindner „pri jagnjetu“ (Lampelwirth). — Borovski puškarji so vlado naprosili, naj jim dober kup prepušča stare vojaške puške, ker se zdaj za vojsko delajo repetirke. Mislijo jih predelati, in če jih po ceni dobijo, bojo pri njih nekaj zaslužili.

Na Kranjskem. Sv. misijon so imeli v Stranjah pri Kamniku. — Umrl je nagloma gosp. Kallišnik, najboljši telovadec ljubljanskega „Sokola“. — Velik ogenj je bil v Ratečah na Gorenjskem. Četrta del vasi je pogorel, 24 hiš z gospodarskimi poslopji. — Cel meter dolgega modrasa je vjel g. Pakiž, deželni poslanec v Sodražici. Modras je

zelo strupena in nevarna kača. — Pred Savo so v nevarnosti Stožica in Tomačevo. Jezove, ki so preračunjeni na 14.000 gld., bodo morali še letos narediti, sicer zginete obe vasi. — Novo, veliko romarsko cerkev bojo zidali na Brezji. Sedajna kapelica ostane v njej. Zidal jo bo mojster Faleschini. Dobro! — „Drobtinice“ izide letos XXII. letnik. Vsebina bode precej taka, kakoršna je bila lani. Želimo si zlasti zabavne tvarine, ki h krati poučuje in blaži. Kakor je bilo mogoče spoznati lani, nagiba se ta letnik na zabavno stran. Želimo vspeha. Spisi, naročila in vprašanja naj se pošiljajo uredniku z naslovom: gosp. dr. France Lampe, Ljubljana (Marijanišče).

Na Štajerskem. Občini sv. Jeronim so svitli cesar podarili 100 gld., občini Rogatec pa 300 gld. — V Celju je umrl odvetnik dr. K. Hiegersperger. — V Ljutomeru je umrl odvetnik dr. Mravljak.

Poslano.*)

Slavno uredništvo „Mira“ v Celovcu!

Na dopis iz Metlike z dne 10. aprila t. l. v 7. številu „Mira“ prosim objaviti nastopni popravek:

1. Ni res, da so se zbrali učitelji 2. marca t. l. na povabilo učitelja-birta.

2. Laž je, da smo se izjavili proti verski šoli. Proti verski šoli ni nihče; le proti predlogu Liechtensteinovem smo se izrekli, ker je v obče pomajkljiv in nam niti narodnost ne jamči.

3. Neresnica je, da sem imel jaz ob nedeljah in praznikih mizo pred krčmo, „kjer so bogaboječji Črnomelci posedali in popivali ter tako vsem vernim farmanom očitno pohujšanje dajali“. Omenjena miza je stala nad 25 let pred hišo, kar lahko s pričami dokažem; jaz pa sem jo koj prvo leto odpravil (in to že pred 5. leti). Nikdar pa se ni med Božjo službo popivalo.

Cel dopis je izraz osebnega sovrašstva. Gospoda dopisnika pa pozivljam svoje ime objaviti, ako ga ni sram tacih laži.

V Črnomlju 21. aprila 1888.

Franjo Šetina, narodni učitelj.

* Za dopise pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.

Vabilo.

Slovenski rodoljubi v Škocjanu v podjunske dolini naznanjajo, da bodo napravili na binokostni pondeljek t. j. 21. maja t. l. ob 3. uri popoldne pri „Majarju“ v Škocjanu

osnovni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda

za Škocjan in okolico. Slovenske rodoljube prijazno vabimo, naj se prav obilno vdeležujejo tega zborovanja.

V Škocjanu v podjunske dolini 3. maja 1888.

Janez Silan, p. d. Hrovat,

pooblaščenec družbe sv. Cirila in Metoda.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

G. Šimen Ineko, župnik Podkloštrm, je dobil faro Žabnice ter je imenovan za kn. škof.

konsist. svetovalec in dekana za kanalsko dekanijo. — G. Fr. Treiber, provizor v Žabnicah, gre za farnega oskrbnika v Podklošter. — Faro sv. Valburga oskrbuje g. Henrik Angerer, župnik v Št. Janžu pri Mostiču, faro Mali - Št. Vid pa g. Jož. Braun, župnik v Tigorčah. — Umrla sta gg. Šim. Svetin, župnik v Malem - Št. Vidu, 21. apr. in Miha Krofič, predmestni župnik fare Št. Rupert v Velikovecu, 7. maja t. l. N. v m. p.! — Milostljivi knezoškof Jožef bodo obiskovali sledeče fare in tam sv. birmo delili 5. junija t. l. v Lukavi, 6. jun. v Lesniku, 7. jun. v Št. Jakobu v Lesni dolini, 8. jun. v Muti, 9. jun. v Grafendorfu v Ziljski dolini, 10. jun. v Kirehbachu, 11. jun. v Brdu, 12. jun. v Št. Štebnu pri Zili, 13. jun. v Čačah, 14. jun. v Št. Lenartu pri sedmem studencu, 15. jun. v Ločah, 17. jun. v Kapli pri Dravi in 18. jun. v Šmarjeti v Rožni dolini.

Listek.

Gosp. dopisnikom: Zarad pomanjkanja prostora v današnjem listu smo morali več dopisov odložiti za prihodnji list. Prosimo toraj potrpljenja! — G. M. V. na Doberni pri Celju: List smo vam zmiraj rečno pošiljali. Krivda mora biti kje drugod. — G. J. S. v Št. Petru: Pošiljatev „Mira“ smo vam ustavili, ker smo dobili list nazaj s pristavkom: „wird nicht angenommen.“ Vsiljevati pa našega lista nikomur nečemo. Sploh pa opozarjamo tudi druge g. naročnike, ki „Mir“ reklamujejo, da se nam pošiljajo listi marsikterikrat z omenjenim pristavkom nazaj, akoravno je bila naročnina plačana. Naj tirjajo g. naročniki pri dotičnih postah odločno, da se jim list redno izročuje.

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:		Sladko seno . . . 3 gld. — kr.	
pšenica po	5 gld. 10 kr.	kislo	2 " — "
rž	3 " 50 "	slama	1 " 80 "
ječmen	3 " 50 "	meterski cent (100 kil).	
oves	2 " 20 "	Frišen špeh kl. — gld. 70 kr.	
hejda	3 " 40 "	maslo	1 " — "
turšica	3 " 50 "	mast	— " 75 "
pšeno	5 " 60 "	Navadni voli	120—130 gld.
proso	4 " 30 "	pitani voli	120—150 "
grah	7 " — "	junci	80—110 "
repica	— " 80 "	krave	70—120 "
krompir	— " — "	junice	50—70 "
fižol, rudeči	4 " 36 "	prešički	5—17 "

Loterijske srečke od 5. maja.

Line	58	26	68	73	72
Trst	32	30	23	64	59

Oglasila.

Živinski in kramarski sejm

bo v Lučah pri Gornjem gradu 25. maja, t. j. na sv. Urbana t. l. Kupee obilno k udeležbi vabi Županstvo Luče, 21. aprila 1888.

Službo organista in cerkovnika išče 15 leten mladeneč iz gornjega Roža, ki je učen pri dobrem organistu, ter je zdrav in trden. Ponudbe na opravništvo „Mira“.

Službo občinskega tajnika ali kakega pisarja išče mlad, trden in izobražen mož, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na vredništvo „Mira“.

Andrej Einspieler-jevo podobo,
40 ctm. široko in 50 ctm. visoko, na karton
krasno izdelano,

oskrbuje p. n. naročiteljem iz prijaznosti do gospoda
založnika po **55 kr.** iztis Vekoslav Legat,
poslovodja tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Franc Sadnikar,
trgovec z železjem v Celovcu
(Burggasse šte. 6)

priporoča po najnižjih cenah **grobnice križe**, trpežno pozlačene v raznih velikostih. **Raznovrstno železo**, kovane šinje za kola, podvozi, puše za kola, žlajfe, cokle, sploh železo razne debelosti in širivosti za vsako potrebo. **Lopate, krampe, motike, sekire, capine.** Žage z najboljšega jekla. **Pile** za žage, razna orodja za hišo in rokodelce. **Kovanja za okna in vrata.** Kovane in čevčnaste žeblice. **Raznovrstna kuhinjska posoda** z vlitega in kovanega železa. **Strelovođe (Blitzableiter)** v ognju pozlačene. **K seči (košnji)** in **žetvi** opozarjam posebno na sloveče **bistraške kose, srpe** in prave **Bergamaške kamene.**

Hrušovec

ne presladek, ne prekišel, čiste barve in brez vode, se dobi v **Pustrici**: 1887. leta po 6 krajcarjev liter; 1886. leta po 4 $\frac{1}{2}$ kr. liter. Ako ga kdo več vzame, se postavi do velike ceste k „Bierbaumerju.“

Kmetiške gospodarje

opozorujem, da se v moji prodajalnici dobi:

Rženi špirit, liter po 42 kr., nad 5 litrov po 40 kr.;
rženo žganje, najboljšje, liter po 22 kr., nad 5 litrov po 20 kr.;
sladkor (cuker) v klobuku, kila po 40 kr.;
kofeta, kila od 1 gld. 60 kr. do 1 gld. 90 kr.;
pšenična moka, kila od 14 kr. do 18 kr.;
žajfa, najboljša, kila 28 kr.;
sveče, v zavitkih po $\frac{1}{2}$ kile 28 kr.;
petrolej, amerikalnski, liter 20 kr.;
sol v štokih, kila 10 $\frac{3}{4}$ kr.;
grenka sol (Bittersalz), kila 10 kr.;
glauberska sol, kila 10 kr.

Tudi vse druge reči so pri meni boljši kup, ko drugod.

Ferd. Mussi

v Celovcu, Burggasse, „pri plehastem sladkornem klobuku“ šte. 12.

Pravo dolensko vino

se toči in tudi v večji meri, po 20 litrov
in več, od hiše prodaja v gostilnici

„pri Teti“

v Celovcu, Fröhlichove ulice blizo Merlina.

Božjast, krč v želodcu, glavobol

in vse bolezni na živcih zdravi podpisani, tudi
pismeno. Zdravila pošilja po pošti s povzajem.
Pri božjasti naj se pove, koliko je otrok star.

Dr. Adolf Samitz,

okrajni, fužinski in občinski zdravnik, dosluženi sekundarni
zdravnik štajerske deželne blaznice v Feldhofu, dosl. višji
zdravnik e. k. deželne brambe,

v Guštanju (Gutenstein) na Koroškem.

Gosp. **G. PICCOLI-JU**, lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Moj sin je trpel
skozi dve leti vsled
gastralgije, slabega
prebavanja in želodč-
nega krča, da ga je
ta bolezen vsega shuj-
šala in skoro uničila.
Pri njem poskušal sem
vsa sredstva, ki nam
jih naša véda zadaje
in tudi nisem pozabil
najrazličnejših rudnin-
skih vodá. Toda zbolj-
šek bil je le za malo

trenutkov. Slednjič si domislil, poslužiti se
Vaše zelo pohvaljene **esence za želodec**, in
vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin,
porabivši samo 6 steklenic, popolnoma ozdravil.

Pri takem vspehu morem Vašo **esenco** le
najgorkeje priporočati vsem trpečim vsled **slabe**
prebave, zlate žile itd. ter Vas tudi poblastim,
da to spričevalo moje hvaležnosti kot v
resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12
steklenic za 1 gold. 26 kr., poštno stroške
trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja
po 15 kr. eno, lekar **Rizzioli** v Rudol-
fovem in večina lekarn na Štirskem, Ko-
roškem, v Trstu, na Primorskem, v
Istri, Dalmaciji in v Tirolih. — Na
Koroškem. Celovec: Thurnwald. — Pli-
berger. — Breže (Friesach): Aichinger. —
Spital: Ebner. — Trbiž: Siegel. — Beljak:
dr. Kumpf, Scholz. — Volšperg: Hut.